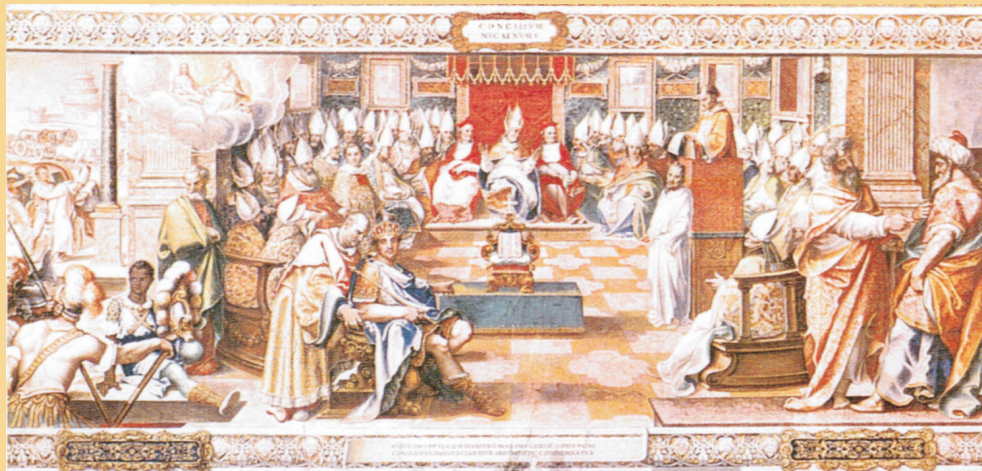

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb,

jak k tomu tehdy došlo?

FRANTIŠEK POSLUŠNÝ

IMPRESUM

Příloha k časopisu Z ráje do ráje 3 2014
Vypracoval: František Poslušný

Adresa redakce:

Vydavatelství a nakladatelství
Ráj - Juřicová Marcela
Lubenská 630
73911 Frýdlant n. Ostr.

Tel.: 0049 8031-9412291
E-mail: jaromar66@vodafone.de
jaromar66@volny.cz

IČ: 02291959
MK ČR E 15637; ISSN 1801-0059

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

I.

Je pošmourný mlhavý večer 27. října 312. Římská legie císaře Konstantina Flavia Valeria Aurelia odpočívá v bitevní pozici na březích řeky Tiberu. Nedaleko odtud, rozloženy v bitevním šiku, očekávají zahájení bitvy nepřátelské voje Maxentiovy.

Stráže, postavené u hlavního stanu velikého císaře Konstantina, zastavují muže vysoké postavy. Zahalený v nařasený šat Římanů stanul před velitelem římské stráže. Ten v něm hned poznal císařova oblíbence, velekněze boha slunce, Claudia. Velitel nechal příchozího ohlásit u císaře, načež Claudius byl ke Konstantinovi bez prodlení uveden.

Císař procházel stanem sem a tam. Když Claudius vstoupil, hluboce se uklonil a zvolal: „Císaři, na věky buď živ!“ „Ó, buď vítán věrný Claudie!“, odvětil císař, „čemu mohu děkovat, že můj věrný Claudius mne už i v ležení vyhledává? Zjal jsi zase několik stoupenců toho Galilejského a nevíš si rady co s nimi? Nebo se snad lvi a leopardi přežrali masem těch potřeštěnců? Není snad dost smoly na balení a pálení těchto živých pochodní?“

„Ani jedno ani druhé, milostivý císaři!“ zvolal Claudius. „Lvi a leopardi nejsou dosud přesyrceni masem křesťanů, ani smola nám nechybí. Ale můj milostivý císař správně uhodl, že přicházím v záležitosti křesťanů.“

„ Snad ses nestal přes noc křesťanem a nepřišel jsi mne přemlouvat, abych se dal také pokřtít?“ zvolal Konstantin, se smíchem. „Skoro jsi uhodl milostivý císaři, odpověděl Claudius. Dosud nejsem sice pokřtěn, ani se nestanu křesťanem z přesvědčení, ale docházím k poznání, že hrozbami, tresty a mučením, které jsme až dosud proti křesťanství používali, nic nezmůžeme. Za sto těch poblouznilců, které předhodíme dravé zvěři, nebo jako živé pochodně zapálíme či ke zdlouhavé smrti ukřižováním odsoudíme, přistoupí k této sektě tisíce a více nových lidí. Potom bys milostivý císaři brzy neměl ve své říši dost daňových poplatníků. Ještě větší nebezpečí by hrozilo tvým legiím, které by silně prořídly, a nebylo by dost vojáků. Ženy ve tvé říši by nestačily rodit tolik dětí, kolik by nám ubylo kvůli tomu, kolik duší přestoupí ke křesťanství. A my bychom je ještě k tomu měli křižovat, zapalovat nebo předhazovat dravé zvěři? Uznej císaři, to by nebylo příliš rozumné. Kazatelé této sekty jsou tak výmluvní, tak přesvědčivě dovedou kázat o tom svém ukřižovaném Kristu a jeho novém příchodu, že i z našich nejvěrnějších řad se dávají členové křtít a vzdávají se významných míst a úřadů. Raději dávají přednost pronásledování, bídě ba i smrti. Uvažuji stále, jakým způsobem bych tomu mohl čelit a jak tomu zabránit, aby tvá říše, milostivý císaři, netrpěla a došel jsem po dlouhé úvaze k tomu, že nejlepším prostředkem bude, když se, milostivý císaři, spolu s námi se všemi staneš také křesťanem... „

„ Ty ses zbláznil Claudie,“ zvolal císař. „ Ty, velekněz boha slunce bys přešel ke křesťanství? To bys chtěl zapřít mocného a jasného boha slunce-Helia, který nám v tolika bojích pomáhal, teď když jsme právě před další bitvou??? Stát se hlasatelem tohoto poplivaného a ukřižovaného tesaře? Tvůj otrok by ti byl bratrem, kterého bys při setkání líbal a já s tebou??? To nemohu pochopit, že tak vážený muž, tvój bystrosti a nejlepší politik mojí říše může takhle mluvit. Já, římský císař, bych se měl snížít k tomu, že bych každého žebráka měl nazývat svým bratrem? To ode mne milý Claudie nežádej; pořád se domnívám, že stále jen žertuješ a chystáš mi asi nějaké příjemné překvapení.“

„Milostivý císaři“ řekl Claudius, „znám dobře křesťany a prozkoumal jsem jejich povahu. Každý pokřtěný člen této sekty je věrným, poslušným a oddaným synem státu. Nikdy by nezradil svoji vlast, ani se nedal zaprodat. Jejich náboženství říká, že vrchnost je od Boha ustanovená a kdo se jí protíví, samému Bohu se protíví. Všechny tyto dobré vlastnosti křesťanů jsou pro tebe milostivý císaři a pro tvou říši nepostradatelné. To, že nechtějí nosit zbraň a příkaz -nezabiješ- chovají v srdci, to mne nikterak neodstrašuje. Mám předem vypracovaný a promyšlený plán a podle toho hodlám s tvým svolením, milostivý císaři, pokračovat.“

„Pořád ti nerozumím, milý Claudie,“ zvolal Konstantin, „vysvětli mi, jaké máš plány a k čemu ti mám dát své svolení?“ „Nuže slyš milý císaři!“ pokračoval Claudius, „poněvadž vyhubení křesťanů násilím není možné, aniž by tvá říše utrpěla škodu, pojal jsem úmysl křesťanství spojit s naším náboženstvím, rozuměj, lstí je přivést k tomu, aby se stali vyznavači boha slunce, Helia.“ „No dobrá, milý Claudie, myslel jsem, že máš více důvtipu a prozíravosti,“ pravil Konstantin. „Řekni mi ale, jakým způsobem chceš biskupa Melchiada a jeho sbor přimět, aby se stali vyznavači boha slunce? Víš přece velmi dobře, že toho starce a jeho stoupence jen tak snadno k něčemu nedonutíš. Raději zemřou tou nejkrutější smrtí, než aby byli nevěrní tomu ukřižovanému Mistru, na kterém jim tolik záleží.“ „Milostivý císaři, o to se nechci vůbec ani pokoušet, znám ale jednoho kazatele této sekty, jmenuje se Sylvestr, toho si jeho spolubratři velice ctí a váží. Ten člověk má velmi měkkou povahu, není tak prozíravý, jako ten starý Melchiades, který má stále velmi bystrého ducha. Ten Sylvestr je velmi ctižádostivý, takže když by Melchiades zemřel a Sylvestr se pak stal biskupem, velice snadno ho přemluvím k ústupkům a potom udělá z křesťanství to, co my a tvoje říše potřebujeme.“

Bitva, o níž byla na začátku zmínka, a na jejímž osudu Konstantinovi záleželo, nakonec dopadla pro Konstantina dobře a svého protivníka porazil. Nevíme, zda k tomu přispěla tato epizoda, která je přinejmenším pozoruhodná. Vypravuje se, že Konstantin si nebyl předem jistý výsledkem, ale zažil jistou zkušenost. Spatřil prý na nebi kříž, zda

s ukřižovaným či bez něho, není bezpečně známo, a slyšel hlas, jenž pravil: „ V tomto znamení zvítězíš.“ Zda to bylo skutečně tak, či jinak, nevíme. Je však jisté, že vítězství v tomto boji a následná Konstantinova reakce, umocněná výše zmiňovanou epizodou, mohla mít na jeho rozhodnutí vliv. Zvláště vezmeme-li v úvahu, že oba představitelé křesťanů, M e l c h i a d e s a S y l v e s t r, jsou uváděni v oficiálním pořadí posloupnosti římských papežů. Třicátým druhým papežem byl M e l c h i a d e s, který působil v letech 311-314, po něm následoval S i l v e s t r, jenž seděl na papežské stoličce v letech 314-335. V této době to ještě nebyli oficiální papežové, ale hlavní představitelé tehdejší křesťanské církve, už silně poznamenané bludy. Oficiální papežství se datuje až od roku 538, což ale nebrání tomu, aby počátek linie byl stanoven v roce 64- Petrem počínaje a současným v pořadí 266 konče.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

II.

„Milý bratře biskupe, slyšel jsi už tu radostnou zvěst, že císař Konstantin se chce nechat pokřtít?“ říká mladý muž starci, který seděl za stolem a četl z pergamenových svitků. „Slyšel jsem tu zprávu a jsem velice potěšen, už proto, že přestane pronásledování našich bratří a sester. A také proto, že podle slov Páně se přiblížilo království nebeské. Od dnešního dne bude svobodně hlášáno slovo Páně po celé zemi. Poklekněme proto milý Theofile a děkujme Pánu za milost nám projevenou, že můžeme beze strachu hlásat slovo Páně, lid v něm vzdělávat a tonoucí v hříchu a bludu zachraňovat.“

Oba poklekli na kolena a vroucně se modlili. Po modlitbě, když zasedli za stůl ke skrovné večeři a stařec opět povstal, prosil a děkoval za dary, které společně požívali, zabušil někdo na domovní vrata. Mladý muž vstal a šel otevřít bránu. Do domu vstoupil vysoký muž, pronikavých černých očí. Byl zahalen v římský šat a chtěl mluvit s biskupem Melchiadem. Theofil uvedl hosta do místnosti, kde seděl biskup.

„Pokoj domu tomuto,“ řekl host a poklonil se biskupovi. „Pán buď s tebou,“ odpověděl staříčkový biskup a postavil se. Pozval hosta dále a nabídl mu místo. „Přicházím k tobě milý biskupe, jako posel císařův. Milostivý císař se po vidění, které měl v bitvě na březích Tiberu a po dosažení úplného vítězství nad Mexentiem, rozhodl stát křesťanem.“

„ Pán at' požehná rozhodnutí našeho císaře, aby bylo ku prospěchu nejenom jeho vzácné osobě ale celé naší vlasti. Teď už jsem přesvědčen, že království Boží se k nám hříšným přiblížilo,“ zvolal staříčkový biskup. „ Kdy se chce císař Konstantin nechat vyučovat, aby mohl být pokřtěn?“ Ptal se dále biskup.

„ Doufám ctihodný Melchiade, že to nebude potřeba, neboť náš ctihodný a milovaný císař je s křesťanskou naukou v dostatečné míře seznámen,“ odvětil host.

Biskup Melchiades rozvinul pergamenový svitek, který ležel na stole, ukázal prstem na text a četl: „jdouce po všem světě, učte všechny národy a křtíte je!“ „ Podle tohoto příkazu Páně musíme každého, kdo se chce stát křesťanem, nejdříve uvést ve znalost Božího slova-Písma svatého, neboť bez znalosti slova Páně a bez víry v Krista není možné stát se křesťanem. Proto také vzácný hoste, nemůžeme křtít novorozeňata křesťanských rodičů, protože podle příkazu Páně musíme Božímu slovu a evangeliu lidi nejdřív naučit rozumět. Teprve potom, je-li člověk s evangeliem a vůlí Páně seznámen, obrátil-li se a zanechal dřívějšího hříšného způsobu života, a přijmu-li Krista za svého Spasitele, teprve pak může být pokřtěn a přijat za člena Kristova společenství. Svatým křtem se odevzdává člověk Bohu. Starý hříšný člověk je ponořením do vody pohřben a povstává člověk nový, jakoby znovu narozený skrze Ducha svatého. Musí zanechat dřívějšího způsobu života, se všemi hříšnými zálibami a způsoby jít ve stopách Spasitelových a žít takovým životem jako Ježíš Kristus.“

„ Dobře milý Melchiade,“ řekl host, „ vyřídím tvůj vzkaz milostivému císaři a jistě se co nejdříve na tebe obrátí a povolá tě do svého paláce, abys ho mohl poučit o všem, co bude potřeba. Pokoj buď s tebou a s domem tvým.“ Potom se uklonil směrem ke starci a odešel. „Mám hroznou předtuchu milý Theofile,“ pravil staříčkový biskup, „ že tenhle miláček císařův a velekněz boha slunce s námi hraje něco velmi falešného. Tento největší nepřítel Páně a jeho vyznavačů, ten, který tolik našich věrných bratří a sester nechal hrozným způsobem umučit, ten, že by se tak najednou

změnil? Nemohu tomu ani věřit. Dobře jsem pozoroval, že v jeho lstivých očích je dosud plamen nenávisti vůči Kristu. Jeho rty se tak posměšně cukaly, když vyslovoval slovo Kristus nebo Bůh, že mě až běhal mráz po zádech a bylo mi z toho špatně.“ „Ale, ale, snad se ti to jenom zdá, bratře biskupe. Také jsem si všímal jeho tváře, nebyla sice přívětivá, dá se dokonce říci že měla krutý výraz, ale že by se posmíval tvým slovům, to se mi nezdálo...“ pravil Theofil.

„ Milý Theofile,“ povídá staříčkový biskup, „přál bych si, abych se mýlil, ale jeho oči měly velmi zlý výraz. Podle pohledu poznám člověka a dosud jsem se nikdy nemýlil. Oko je okno do srdce a pohled člověka je ve velké většině případů projevem jeho charakteru, jeho srdce a jeho povahy.“ „ Nechci ti milý bratře biskupe odporovat,“ odpověděl Theofil, „ale už delší čas pozoruji že nemáš bratra Sylvestra v lásce, je přece dobrým členem církve Páně, výmluvným řečníkem a dobrým kazatelem...“

„ Můj milý Theofile, ještě jsi hodně mladý a nezkušený, proto také hodně důvěřivý. Tvé srdce je ještě nedotčené zkažeností tohoto světa, nepoznal jsi dosud faleš a klam, jenž se tak mistrně dokáže přetvařovat. Neceníš si světskou slávu a nerad posloucháš, mluví-li se špatně o spolublížním. Tvůj holubičí zrak nerozpozná pohled dravce od pohledu beránka. Máš laskavé srdce a dobré zásady, ale zkušenosti života tě naučí obezřetnosti, budeš však za to platit a možná prožiješ velké zklamání. Netvrdím, že bratr Sylvestr je špatný člověk. Vyniká výmluvností a je dobrým pracovníkem. Poznal jsem ale, že má v povaze sebelásku a ctižádostivost. Tyto vlastnosti jsou však pro křesťana a kazatele zvlášť nebezpečné. Nekažme si však milý Theofile tuto radostnou chvíli (dekret o křesťanství v říši) chmurnými debatami a doufejme, že Pán napraví také srdce bratra Sylvestra. Zítra, milý Theofile, nech sežvat všechny naše bratry a sestry, abychom tuto událost celému sboru slavnostně oznámili. Chceme společně Pánu děkovat, že nám dopřál té milosti se beze strachu shromažďovat zvěstovat Slovo Páně a přijímat do církve nové členy. Ale pozítří v posvěcený den sobotní, po službách Božích, budeme oslavovat našeho Pána přijímáním svaté večeře Páně. Proto, milý Theofile obstarej

dostatek nekvašených chlebů a nekvašeného vína, podle Ježíšova příkladu. Postarej se, aby také bylo připraveno dostatek vody v nádobách k umývání nohou, jak nám sám Kristus Pán dal příklad. Tak si budeme stále na příkladu našeho Pána připomínat, že se nemáme vyvyšovat jeden nad druhým.

“ Jistě, milý bratře biskupe, vše bude správně a včas obstaráno,“ odvětil Theofil.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

III.

Jednoho jasného prosincového odpoledne roku 312 seděl v přijímacím sále císařského paláce velký císař Konstantin. Vedle něho seděl stařec držící v ruce pergamenové svitky, z kterých mu předčítal.

„Milý Melchiade, tolik už jsi mi toho přečetl z Písma, ale řekni mi upřímně, jak vám mohl Bůh, kterého ctíš, všechno toto oznámit“, zeptal se pojednou císař: „Milostivý císaři“, odpověděl Melchiades, „Stvořitel nebe i země i slunce, kterému se dodnes klaníš, dal ústy proroků zvěstovat svou vůli. Tito lidé, naplnění Duchem Božím, zvěstovali jeho slova. Sepsali jeho vůli a tak do příchodu Ježíše Krista, vznikl Starý zákon. Náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus, předpovězený Mesiáš – Vykupitel světa – se k nám hříšným snížil z nebeské slávy, aby nás zachránil od věčného zahynutí, které po pádu člověka v ráji čekalo všechny lidi. Jeho učedníci věrně napsali všechno, co viděli a slyšeli od svého Pána a Mistra, tak vznikl Nový zákon. Ve Starém zákoně bylo pravidlo: „Oko za oko, zub za zub, krev za krev neboli život za život. Ale náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus, nás naučil milovat nejen své bližní, ale i naše nepřátele. On, když byl přibit na kříž, se modlil za své vrahy slovy: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

„Ale drahý Melchiade, jak se mohl Bůh, podle tvého učení, Stvořitel nebe i země, tak dalece snížit, že vstoupil do lůna ubohé ženy z lidu a stal se obyčejným tesařem? Proč si nevyhlédl nějaký královský rod, nebo alespoň rod knížecí?“

„Velký císaři, náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus, se přece narodil z královského rodu, vždyť se narodil z Marie, která pocházela z rodu Davidova, a to byl přece rod královský. Náš Pán a Spasitel nepřišel na zem, aby obnovil Davidovo království tady na zemi. Nepřišel proto, aby panoval podle vzoru tohoto světa, nepřišel proto, aby mu bylo slouženo. Přišel, aby každého, kdo v něho věří, vykoupil od věčné záhuby a zatracení. On, Pán a Spasitel, nám ukázal, jak se máme navzájem milovat a jeden druhému sloužit a ne se jeden nad druhého vyvyšovat. On, Syn Boží, umyl nohy svým učedníkům, když viděl jejich snahu se povyšovat. Tím je zahanbil, a svým příkladem ukázal, že žádný, kdo se chce stát jeho učedníkem a následovníkem, nesmí mít v sobě pýchu, ale musí projevovat lásku. Takoví, kteří se nesníží ke svému spolubratru, kteří ohrnují nos a chtějí žít v přepychu, nemohou být nikdy účastníky jeho církve. Také ti, co pronásledují, týrají a zabíjejí jiné lidi, nemohou být nikdy členy – údy Kristovy církve, neboť všichni lidé jsou dětmi našeho Pána. Takoví lidé, ať je to kdokoli, jsou ve skutečnosti dětmi tohoto světa, dětmi – satana – protivníka Spasitele Ježíše Krista“.

Ještě mnoho jiných a důležitých věcí a pravd Písma starý a věrný biskup pověděl a vysvětlil císaři, právě tak, jak je sdělil náš Spasitel svým učedníkům dříve, než odešel z této země. Je velmi důležité, aby lidé, kteří se rozhodli pro členství v křesťanském společenství, byli seznámeni s pravidly křesťanství tak, jak učí Písmo svaté. Tak to také učil a praktikoval starý věrný Melchiades v případě císaře Konstantina. Jak to všechno nakonec dopadlo, o tom budeme ještě později mluvit, teď ještě k dialogu mezi Konstantinem a starým biskupem Melchiadem...

„Ach, milý Mechiade, děkuji ti za všechno poučení a vysvětlení týkající se tvé víry a propouštím tě v pokoji. Budu přemýšlet o tvém Spasiteli i o jeho učení, ale pochybuji, že se stanu jeho následovníkem dokud budu živ. Necítím v sobě tolik duševní síly, abych se k takovému kroku mohl zavázat. Můj vznešený Bůh Helios a jeho učení jsou mi mnohem bližší a jsem na ně zvyklý, cítím, že je to pro mne mnohem přístupnější. Zůstanu

nadále přítelem křesťanů a přeji ti, můj Melchiade, abys ještě mnoho lidí přivedl ke křesťanství.“

Staříčkový biskup se císaři zdvořile hluboce uklonil a odešel. Po odchodu biskupa Melchiada si císař nechal zavolat svého důvěrníka Claudia. Ten vstoupil do císařovy komnaty a také se podle zvyku té doby, císařovi hluboce uklonil se slovy: „Veliký císaři na věky buď živ.“ „Buď vítán věrný Claudie“, řekl Konstantin. „Právě před chvílí jsem propustil starého Melchiada a musím ti říci, že už mám dost těch jeho hloupých povídaček. Už mi ho sem více neposílej. Nenarodil jsem se proto, abych sloužil a umýval nohy svým poddaným, ale k tomu, abych panoval, a mně bylo slouženo mými poddanými. Jeho kázání o věčném životě a věčné slávě, to může povídat našim poddaným, proti tomu nic nemám. Alespoň se z nich stanou oddanější a povolnější občané mé říše. Přemýšlel jsem o setkání s Melchiadem a napadlo mne, že přece jenom něco z toho setkání bychom mohli využít ve prospěch naší říše. Poslyš, milý Claudie. Ty, se svým kněžstvem boha slunce musíte, alespoň na oko, přistoupit k této sektě a nepochybuji, že si se svým úkolem dobře a hlavně rychle poradíš. Nechci ti vůbec radit a předepisovat, jak to máš dělat, protože vím, že všechno uděláš tak, jak si představují, ba dokonce předčíš moje očekávání. Přesto tě ale na jedno chci upozornit a přece jen tě trochu varovat ... s tím starcem Melchiadem, po dobrém nic nesvedeš. Ten se nepropůjčí k žádným ústupkům nebo kompromisům. Prohlédl jsem ho celkem dokonale. Mým přáním je, a je to má vůle, aby den slunce byl v mojí říši i nadále uctíván. Snaž se, aby v mojí říši, byl den slunce za každou cenu uctíván, místo té jejich soboty. Oni sice náš den slunce nazývají první den po sobotě, jakoby den slunce byl nějak méněcenný, ale to se musí změnit, milý Claudie. Proto ti to dávám za úkol. Máš moji plnou důvěru a jsem přesvědčen, že uskutečníš plány a záměry, které mi náš velký bůh Helios vnuknul.“

„Milostivý císaři, tvá vůle je mi svatá a buď ujištěn, že vše vykonám ke tvé spokojenosti,“ odpověděl Claudius. „O tom ani v nejmenším nepochybuji a dávám ti milý Claudie plnou císařskou moc, jednat podle

svého nejlepšího vědomí. Jdi v pokoji a jasný Helios ať je ti pomocníkem“, zvolal císař. „Milostivý císaři na věky buď živ!“ zvolal Claudius hluboce se uklonil a odešel.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

IV.

„Milý Theofile, všechna má slova padla dle slov Páně na neúrodnou půdu, neboť císař Konstantin je až moc oddán světu a nádheře; proto také nechce přijmout slovo Páně a stát se skutečným křesťanem. Bůh Helios je mu mnohem bližší a přijatelnější, také jejich nauka je mu přístupnější než nauka Kristova. Ale díky Bohu, že už ustalo pronásledování a mučení křesťanů. Také se můžeme směleji hlásit k Bohu a ke Kristu Ježíši a jeho evangeliu, pravil staříčkový biskup Melchiades svému žákovi Theofilovi, když se vrátil z císařského paláce zpět do svého domova.

„Bud' Pánu čest a sláva, „zvolal Theofil“. Snad časem i k srdci našeho císaře zavěje vánek Ducha svatého a zahřeje jeho ledové tvrdé srdce, aby se mohl přiblížit k našemu Pánu a s ním spokojeně žít.

„Dej Bůh, aby se to stalo co nejdříve, „řekl na to biskup. „Považoval bych to vskutku za velký div, neboť jsem nahlédl do jeho duše a viděl jsem, že císař Konstantin je dítětem světa, opilý nádherou a leskem trůnu, takže se těžko bude chtít všeho vzdát a obrátit se. Na něm se vyplňují slova Páně, že snadněji projde velbloud uchem jehly, než boháč do nebeského království.“

V tom zabušil někdo na domovní vrata a Theofil odešel, aby otevřel. Do domu opět vstoupil známý císařův důvěrník Claudius.

„Bud' vítán v našem domě“, zvolal Theofil a uvedl hosta k biskupovi. – „Pokoj tvému domu“, zvolal Claudius a poklonil se biskupovi, „Pán s tebou, bud' vítán v mém příbytku“ zvolal staříčkový biskup a nabídl příchozímu místo.

„Jistě je ti známo, ctihodný Melchiade,“ začal Claudius, „že náš milostivý císař se ještě nerozhodl pro křest, což ale neznamená, že se tak nemůže stát, protože je velkým příznivcem křesťanství. Pokud jde o mně a všechny bratry kněží boha slunce Helia, je situace jiná a příznivější. My, tedy já a moji bratří kněží, jsme se rozhodli stát se křesťany.“

„Pán bud' veleben, že obměkčil srdce svého lidu,“ „pravil starý biskup, „bude ale třeba, abyste společně byli v slovu Páně cvičeni a učeni, abyste znali Starý a Nový zákon tak, jak se sluší pro pravé křesťany. Proto si zvolte místo a čas, kdy by vás naši bratří mohli učit a seznamovat s Písmem. Dáme vám ty nejvýmluvnější kazatele, kteří k vám budou promlouvat. Mimo to bude nutné, abyste každý týden po celou sobotu byli přítomni službám Božím, jak praví Písmo ... Tak budete uváděni ve známost Slova Božího a posléze bude možno v krátké době přistoupit k slavnosti svatého křtu.“

„Milý a ctihodný biskupe“, pravil Claudius, „na všechno jsme ochotni přistoupit a všemu, co jsi povídal, se učit. Dovolím si však k tomu poznamenat, že spolu se sobotou, kterou jsme též ochotni zachovávat a světit podle vašeho ustanovení, nám snad dovolíš, alespoň z počátku, ještě nějaký čas k tomu přidat i oslavu našeho dne slunce, myslím tím, prvního dne po sobotě, jak vy ho nazýváte.“ „Milý Claudie“, zvolal biskup, „křesťanství nezná jiný den odpočinku, než ten, který Stvořitel požehnal a posvětil a to je den sedmý. Písmo nehovoří o žádném jiném dni, který by Stvořitel požehnal a posvětil. Také náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus konal vůli svého nebeského Otce, když byl na této zemi. Pátek, byl den připravování, jak se tehdy říkalo, den připravování na co, milý Claudie??? No jistě správně tušíš, že na den, který měl přijít po dni připravování, na den sedmý – sobotu, milý Claudie. V pátek, v den připravování nás

Pán a Spasitel zemřel, byl posléze pochován, aby nemusel v požehnaný den sobotní viset na kříži a tak znesvěcovat tento den, což se v té době považovalo za velmi neuctivé.

Ježíš nikdy po dobu svého života neporušil posvátnost dne, který jeho Otec oddělil a posvětil. Ani ve smrti toto ustanovení neposkvrnil a v den sobotní odpočíval v hrobě. Teprve až sobota pominula, ho Duch svatý povolal k životu. Prvního dne stvořil nebeský Otec světlo. Také prvního dne spatřil náš Spasitel znovu světlo, když vstal z mrtvých. Osvítil tak tmu smrti a hříchu a všem těm, kdo v něho věří, umožnil žít jednou spolu s ním na věčnosti. Svěcením dne slunce bychom poskvrňovali den, který Pán posvětil, - sobotu. Neboť jak sám Pán řekl (Mat. 12,8), on je pánem soboty, což znamená, jako kdyby řekl, jenom JÁ ji mohu změnit, nebo ustanovit jiný den a dát mu své požehnání. Písmo nám však o tom nikde nepodává zprávu, ale potvrzuje, jak milý náš bratr a předchůdce Pavel vždy a všude učil, (Žid 4,9) že toto ustanovení je stále platné. Pro nás milý Claudie a pro všechny křesťany rovněž je tedy sobota a ne den Helia dnem Páně. On neřekl, že je pánem dne Helia, ale rozuměj dobře, že je Pánem soboty. A kromě toho ještě jedna důležitá připomínka: (Mat. 5,17-19) Nepřišel jsem proto, abych rušil to, co Otec-Stvořitel ustanovil, ale abych to potvrdil... Když tedy „Syn Boží“ nezrušil den sobotní, a nám to přísně zakazuje, tedy ani žádný stoupenec Kristův to nemůže udělat. Ani já ti nemohu schválit nebo dát výjimku z tohoto neměnného zákona. Kdybych to udělal, stal bych se ne následovníkem Krista – křesťanem, ale stoupenec Heliovým, nechtěl bych Stvořitele, ale rouhal bych se mu, neboť on den sobotní posvětil, Kristus jej potvrdil a zachoval, proto i my zůstáváme věrni tomuto ustanovení a tomu co Kristus potvrdil - odtud je vlastně naše jméno – křesťané. Má láska k Bohu a Spasiteli je příliš velká, abych se dopustil nějaké zpronevěry a schválil něco, čemu ani sám nevěřím.“

„Odpust' ctihodný Melchiade, nechtěl jsem tě nijak zarmoutit a jenom z neznalosti Písma jsem o této možnosti uvažoval. Neměl jsem přitom v úmyslu, abyste vy, křesťané, společně s námi slavili den slunce. Myslel

jsem jen pro začátek, že bychom mohli něco takového zkusit, než si moji bratří, kněží boha slunce a ostatní, kteří by se chtěli nechat pokřtít, zvyknou. Tak jsem myslel, že by mohli, alespoň na nějaký čas, kromě dne sobotního, světit i den slunce, jak jsme měli ve zvyku, než se stanou opravdovými křesťany.“

„Milý příteli, takové ústupky jako opravdový sluha Páně nemohu a nesmím udělat“, zvolal biskup Melchiades. „Každý člověk, který ve svém nitru cítí potřebu opustit hřích i bezmocné bohy a stát se vyznavačem živého Boha, musí ze svého srdce vypudit všechno, co zamezuje vstup Duchu svatému a Pánu i Spasiteli Ježíši Kristu. To znamená: Musí opustit všechny modly, zanechat rozmařilého života, obžerství, lakomství a zanechat (vzdát se) radovánek tohoto světa. Musí žít čistým životem hodným Kristova následovníka. Jenom ten se může stát křesťanem, kdo ze svého srdce vyhostil všechny cizí bůžky a světské zvyky a obyčeje. Musí věnovat celé své srdce jenom jemu, Ježíši Kristu, on se totiž nechce o tak vzácný přibýtek s nikým dělit. Proto nemůže církev Páně přistoupit na podobné ústupky u nikoho...“

„Ještě jednou prosím, odpusť, ctihodný Melchiade“, pravil Claudius.

„Mým úmyslem nebylo způsobit ti nějaké roztrpčení a všechno, co jsem nemoudrého přednesl, připočti mojí dosavadní neznalosti vašich Písem. Pokoj s tebou a domem tvým.“ Poklonil se biskupovi, odcházel. „Milost Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista ať tě provází, zvolal biskup a Theofil doprovodil hosta k domovní bráně.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

V.

„Jen klidně lež, milý bratře biskupe, dá Pán, že bolesti přestanou a snad i horečka poklesne. Ta tvoje tělo hodně vysiluje“, těšil Theofil biskupa jednoho jasného dne roku 314, když biskup ležel na lůžku a horečka jej rozpalovala až k nevydržení.

„Milý bratře biskupe, lék, který poslal Telesphorus, císařův lékař, vůbec nepůsobí a zdá se mi, že horečka spíše stoupá, než aby klesala. Více už ti ho nedám, doufám, že bolesti ustanou a horečka se zmírní, budu-li ti dávat obklady“, uvažoval Theofil.

„Milý Theofile, cítím, že lék ani obklady mi vůbec nepomáhají. Zdá se, že Pán nad životem a smrtí uznal, že už toho bylo dost. Celý život jsem mu věrně sloužil a nyní propouští svého sluhu k odpočinku až do doby, kdy ho znovu povolá k životu. Pak se setká se svým Spasitelem, aby s ním byl už navždy. Teď mně ale ztěžuje odchod z tohoto světa obava o církev Páně. Mám nějaké zvláštní tušení, že její čistota a celistvost nezůstane neporušená, tak jak nám ji zanechal náš Pán a Spasitel a jeho učedníci. Proto tě prosím, milý Theofile, buď na strážích a nic – ani hrozba smrti – ať ti nezabrání pracovat pro čistotu církve. Už jsem o tom mluvil s bratřími, chtěl bych, abys byl mým nástupcem a pokračovatelem. Císař Konstantin a jeho důvěrník a spolupracovník podlým způsobem a úskočně získali značnou část starších pro bratra Sylvestra jako mého nástupce. Mám obavy, že ctižádostivý, v zásadách nepevný a snadno manipulovatelný

Sylvestr nebude pro církev tak dobrý a připravený, jak to tato doba vyžaduje.“

„Dnešní noc jsem měl prapodivný sen, který mě velmi polekal. Byl jsem ve veliké budově s vysokou klenbou, vyzdobené zlatem, stříbrem a drahokamy. Na stěnách visely obrazy mužů a žen v životní velikosti. Po stranách stály modly ze zlata a stříbra. V průčelí té místnosti byl veliký oltář ozdobený vším možným a na něm hořely veliké svíce. To jsem ještě nikdy neviděl. U toho oltáře stál muž, oděný purpurem a ozdobený zlatem. Na jeho hlavě se vyjímal nádherná trojitá koruna ze zlata a drahokamů. Po boku mu stálo mnoho mužů, mladých i starších, také oděných ve skvělá roucha a na hlavách měli vysoké čepice. Muž s korunou na hlavě mluvil tak divně, že jsem si myslel, že se rouhá Bohu. Přitom si zjevně přisvojoval Božskou moc a několikrát dokonce řekl, že má moc měnit i to, co my a Písmo považujeme za svaté a nezaměnitelné. A představ si, celé to shromáždění těch nádherně oblečených mužů mu souhlasně přikyvovalo a dokonce se mu i klanělo. Najednou mě chytl za ruku muž oblečený do červeného roucha se špičatou červenou čepicí na hlavě, nápadně podobný tomu Claudiovi, pamatuješ se na něho, vid' že ano? A hlasitě zvolal: „To je tvůj a zároveň i můj nástupce.“ Vtom jsem se najednou probudil a nemohu na ten hrozný obraz zapomenout. Zvláště Claudiova slova a ten ďábelský úšklebek v jeho obličejí mě straší.“

„Nediv se, milý bratře biskupe“, povídá Theofil, „to horečka, která sužuje tvoje tělo, ta je nejspíše příčinou toho hrozného vidění. Dá Pán, že obklady horečku zmírní a budeš tuto noc klidně spát.“ Těšil biskupa Theofil a namáčel připravené prostěradlo do studené vody s octem, aby choré tělo starce zabalil do obkladu a tak zmírnil horečku. „Až se obklad na tvém těle zahřeje, dám ti ho znovu a budu doufat, že horečka klesne, aby tě zlými vidinami ve spánku neděsila,“ uklidňoval ho Theofil a dal starci obklad. Potom usedl na židli, vedle nemocného předčítal mu ze svitků Písma a pak se modlil za ulehčení bolesti svého učitele. Po nějaké době přistoupil opět k nemocnému, aby mu vyměnil obklady. Když se však dotkl starcova těla poznal, že už nový obklad potřebovat nebude, že jeho

utrpení s největší pravděpodobností skončilo. Pán života a smrti zkrátil jeho trápení a věrného služebníka odvolal k zaslouženému odpočinku.

Mladý muž plakal pro svého učitele, který mu byl druhým otcem, ale i rádcem a vychovatelem. Poklekl u postele mrtvého, aby se modlil, ne za zesnulého, ale prosil, aby jej Theofila Bůh posiloval při plnění úkolu, kterým ho zesnulý Melchiades pověřil. Po skončení modlitby vzkázal starším církve, že biskup Mechiades odešel ze života a začaly přípravy k důstojnému pohřbu. Pohřeb biskupa Melchiada byl velmi důstojný a pěkný, pokud se ovšem dá o takové události mluvit jako o pěkné. Ta bývá téměř vždycky ponurá a smutná. Pohřbu se zúčastnili nejen místní křesťané, ale přišli věřící i z velmi daleka a také mnoho pohanů, biskup byl i mezi nimi dobře známý svým ryzím charakterem a mimo to byl velkým dobrodincem a z toho mála co měl, téměř všechno rozdál chudákům bez rozdílu náboženství, tedy i pohanům.

Také Claudius a skoro všichni kněží slunce se zúčastnili jeho pohřbu. Po pohřbu byl velmi brzy svolán sbor starších křesťanské církve, za účelem zvolení nového biskupa. Volba kupodivu netrvala dlouho. Téměř většinou všech hlasů byl novým biskupem zvolen Sylvestr.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

VI.

Jednoho dne roku 315 bylo v císařském paláci velmi rušno a živo. Salón, kde přijímal císař návštěvníky k různým jednáním, se jen hemžil staršími křesťanské církve. Mezi nimi byli také bývalí kněží boha slunce Hélia, v čele s Claudiem. Toho, spolu se zmíněnými kněžími, hned po svém zvolení, Sylvestr pokřtil a přijal do křesťanského společenství.

Najednou se ozval mezi přítomnými hlas, který oznamoval příchod císaře. Všichni se hluboce uklonili a očekávali panovníka, jenž v doprovodu svých rádců a vojenských hodnostářů vstoupil do sálu a usedl na trůn.

Císař se krátce rozhlédl, aby se zorientoval a pohledem zkontroloval, jak situace v sále vypadá, načež zvolal: „Věrný a milý Sylvestře, nechal jsem tě zavolat spolu s tvým sborem starších proto, že mám v úmyslu učinit křesťanskou církev, státní církví se vším, co k tomu patří. Bude to pro nás všechny nová věc, především ale velká výhoda pro křesťany. Pod ochranou státu budete mít všechny výhody a z toho plynoucí vážnost. Jednu malou podmínku, ale mám. Chtěl bych, aby se ve státní církvi, společně se sedmým dnem, který světíte, světil i den slunce, první den po sobotě, jak vy říkáte. To proto, že hodně nově přistoupivších členů, stále ještě uctívá tento den, a je pro ně poněkud těžké to náhle změnit. Milý Sylvestře, vedle v místnosti se o tom můžete poradit a byl bych rád, kdybyste mi mohli co nejdříve, nejlépe hned, oznámit, jak jste se dohodli. Zatím tady počkám.“

Všichni se císaři uklonili a odešli do místnosti k tomu určené, aby se o té věci, ne pro všechny přijatelné, poradili. Bylo to přece jenom téma o němž se dosud nejednalo, protože křesťanská církev měla v této otázce jasno. Už mnoho let se podobné situace mezi křesťany probíraly, protože hodně příznivců křesťanské církve si rádo ponechávalo některé staré zvyky a tradice. Hlavní představitelé křesťanů proto ale neměli velké pochopení, protože zásady, které učilo Písmo, to nedovolovaly. Teď ale nastala situace, kdy bylo zapotřebí udělat závažné rozhodnutí. Císař si to přál.

Biskup, který zúčastněné ve vedlejší místnosti po vzoru císařských oficialit oslovil, pravil: „Milí bratři, náš milovaný císař, který se naší církve ujal a pořád nás otcovsky podporuje, žádá na církvi malý ústupek. Chce, aby noví členové k církvi, kteří jsou doposud uvyklí uctívat a světit den slunce, mohli mimo náš požehnaný a posvěcený den sobotní, ještě světit a uctívat první den po sobotě, jak my říkáme. To znamená, aby naše církev přijala první den po sobotě, jako den posvěcený. Protože v tento den náš Spasitel Ježíš Kristus vstal z mrtvých, myslím, že tento ústupek můžeme snadno udělat. Má-li někdo jakoukoli námitku, ať se přihlásí o slovo.“

Na to povstal mladý kazatel a řekl: „Moji bratři v Pánu! Náš veliký císař a pán této říše žádá, abychom udělali ústupek a mimo posvěcený den sobotní uctívali také první den po sobotě, den slunce. Milí bratři, máme na to právo? Máme právo měnit nebo dokonce i rušit Zákon Boží? Nebeský Stvořitel, když vydal desatero, pravil: „Šest dní pracovati budeš a dělati všeliké dílo své, ale dne sedmého odpočinutí jest Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělat žádného díla, ty i syn tvůj a dcera tvá, služebník tvůj i děvka tvá, hovado tvé i příchozí tvůj, kterýž jest ve branách tvých. Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všecko, co jest v nich a odpočinul dne sedmého, proto požehnal Hospodin dne sedmého a posvětil ho.“ Stvořitel přikázal šest dní pracovat a sedmý den odpočívat a zasvětit mu jej. Kdo chce měnit jeho vůli a kdo chce měnit jeho zákon? Máme vůbec oprávnění o tom rozhodovat nebo se k tomu jen vyjadřovat? Kdo tedy chce oslavovat boha slunce uctíváním prvního dne po sobotě,

nemá lásku a už vůbec ne úctu ke Stvořiteli. Dává tím každému najevo, jak si váží slov Boha Stvořitele, když chce měnit to, čemu Stvořitel dal svou autorskou moc a čemu se také náš Spasitel podřizoval a nijak ani v nejmenším nezpochybnil? Sám Kristus, náš Pán a Spasitel, když v pátek zemřel, odpočíval v sobotu v hrobě. Když náš Spasitel byl poslušný Božího příkazu, každý věrný Kristův sluha a učedník, musí poslouchat jeho Zákon a plnit jeho vůli. Kdo se spolčuje se světem, odděluje se od Krista a nemůže se nazývat křesťanem. Kristovi vyznavači nepotřebují světskou ochranu, mají svého ochránce v nebesích. Podle slov Páně se nemáme spojovat se světem a státem, protože sám Pán Ježíš řekl: „Dávejte, co jest císařovo císaři, a co jest Božího Bohu.“ A sobota je Hospodinova, o tom přece svědčí celé Písmo. Jak my lidé můžeme tedy měnit, nebo jakkoli upravovat to co je neměnné? Proto nemohu souhlasit s tím, aby se církev spojovala se státem tím, že bude též uctívat den slunce.“

Po těchto slovech povstal Claudius a řekl: „Milí bratři, nejsem ještě tak dlouho členem křesťanské církve, jako mnozí z vás, ale jsem dost starý na to, abych mohl na slova bratra Theofila odpovědět. Náš milostivý císař, který si křesťanství velmi zamiloval, nechce dělat cokoliv proti Božímu přikázání. Nechce rušit Boží přikázání o sedmém dnu. Žádá pouze, zda by mohlo být na určitou dobu, jak už bylo mnohokrát řečeno, přijato přechodné opatření, které by usnadnilo našim novým bratřím, než si zvyknou na slavení dne sobotního. Jde o určitou úlevu v otázce, která je v zájmu státu tak důležitá. Tím bychom se nijak proti zákonu Božímu snad neprohřešili. Každý správně věřící křesťan bude světit den sobotní. Nově přistoupiví členové by ze starého zvyku spolu s ním ještě světili první den po sobotě. Svěcením prvního dne oslavíme j e n o m památku Kristova zmrtvýchvstání. Jako císařův důvěrník a váš bratr v Kristu, prosím, abyste hlasovali pro svěcení prvního dne po sobotě a pro spojení církve se státem.“ Na to povstal znovu Theofil a řekl: „Milí bratři, Pán Ježíš se nikde nikdy ani v nejmenším nezmínil o tom, že by měl být na památku jeho zmrtvýchvstání slaven nějaký den. Také apoštolové, kteří šli věrně v jeho stopách, nic o takové možnosti nepíší. Ani my bychom neměli, když říkáme, že jdeme v jejich šlépějích, vnášet bludy do křesťanství a tak ho

směšovat s pohanstvím. Miláček Páně, Jan, píše ve svém listě věřícím, že jenom ten Boha skutečně miluje, kdo jeho příkázání zachovává. Znovu proto říkám, že nikdo nemá právo Boží zákon měnit. Kdo byl vydavatelem zákona na Sinai, kdo provázel Izrael v oblaku ve dne a sloupu ohnivém v noci? Nebyl to snad Kristus, to Slovo, skrze něž jsou všechny věci učiněny? Ostatně on sám to byl, kdo řekl, že nepřišel rušit nebo měnit zákon. Kdo tedy chce sloužit modlám a bezmocnému bohu slunce, ať s námi nehraje falešnou hru. Ať odejde a nadále ctí modly, které má ve svém srdci a svojí dvojakostí nepodvádí nás i Pána Boha. Nás může ošálit, Pána však neoklame. Jsem proti jakémukoli měnění Slova Božího a také proti spojení církve se státem!"

Po slovech kazatele Theofila povstal biskup Sylvestr a pravil shromážděným: „Milí naši hosté a bratři, náš milostivý císař, který nám už prokázal tolik přízně a náklonnosti, chce naší církve povýšit na státní a poskytnout nám veliké výhody, na to nesmíme zapomenout. Všichni jistě máme ještě v dobré paměti nedávné pronásledování křesťanů, kdy mnohý z nás tak přišel o někoho ze své rodiny.

Co se týká svěcení prvního dne po sobotě, tak se podle mého mínění a přesvědčení žádného hříchu nebo přestoupení nedopustíme, protože praví křesťané budou nadále světit požehnaný a posvěcený den sobotní a jenom noví členové, než se stanou úplnými křesťany, ať podle starého zvyku ještě světí první den po sobotě. Nevidím na té věci nic hříšného a pro Kristovu církev nic nebezpečného. Proto milí bratři v Kristu, kdo je pro svěcení prvního dne po sobotě a pro spojení církve se státem, ať prosím povstane. Kdo s tím nesouhlasí a je proti tomu, ať zůstane sedět.“

Po tomto vyzvání povstala většina členů a sotva čtvrtina členů zůstala sedět. Takovým způsobem byl zpečetěn osud pravé Kristovy církve.

Biskup Sylvestr se svým sborem se dal ohlásit u císaře a oznámil mu, jak hlasování dopadlo a s jakým výsledkem. Císař Konstantin byl spokojen

a s radostí to uvítal. Sylvestrovi také nakonec slíbil, že bude církev, tentokrát už svoji církev, všemožně podporovat a pomáhat jí.

OD SOBOTY K NEDĚLI

aneb, jak k tomu tehdy došlo?

VII.

Kazatel Theofil s několika staršími křesťanských uskupení, nesouhlasili s nebiblickými způsoby, které se s pomocí nezásadních a nevěrných činovníků křesťanských sborů rychle prosazovaly nejprve v menších skupinách, až posléze zaujaly důležité postavení v nyní už státní křesťanské církvi. Málo bylo platné, že bludařství bylo už zcela zjevné a viděli ho zřetelně i prostí členové křesťanské církve. Za věrnou službu svému Pánu museli snášet posměšky a ústrky nejen od císařského dvora, což bylo tehdy normální, ale i od svých takzvaných bratří a představitelů církve, mezi něž patřil například biskup Sylvestr. Theofil a jemu podobní, Pánu oddaní služebníci – kazatelé, hledali vždy útěchu a posilu u Pána a na modlitbách. Podle příkladu svého Mistra hledali, a Theofil zejména, příležitosti jak by mohli pomoci svým bratrům, kteří nebyli tak pevní v zásadních otázkách víry. Toho využívali ti, kteří se ochotně domlouvali se státní mocí a tak poškozovali křesťanskou církev a skupiny, které zůstaly věrné.

Jednoho večera když po chudé večeři děkoval Theofil Pánu, za všechno co od něho dostává a prosil o novou pomoc k dalšímu boji proti zlu, které se každou skulinkou bezostyšně tlačilo do církve, někdo zabouchal na domovní vrata. Vstal tedy a šel otevřít. Do síně vstoupili tři zakuklení mužové urostlých postav a poručili Theofilovi, aby s nimi šel dovnitř domu. Každý z nich měl za opaskem zbraň, což znemožňovalo, aby se nějak bránil, ostatně nebyl na obranu připravený, protože v prostředí, ve kterém žil, to nikdy nepotřeboval. Když vešli do světnice, ten nejmenší

ze zakuklenců stáhl pojednou masku z obličeje a světe div se. Theofil k svému velkému překvapení v něm poznal svého „bratra“ Claudia, který mu přísně pravil: „Přišel jsem, abych tě varoval.“ Přitom Theofilovi blesklo hlavou, proč asi přišel za tmy a proč nepřišel sám. K čemu potřebuje tak hrozivě vypadající ozbrojený doprovod? Odmaskovaný muž, nedávno pokřtěný „bratr“ Claudius mu přísně povídal: „Maříš moji práci, kterou dělám ve prospěch císaře a státu! Podněcuješ členy církve, aby nesvětili den slunce, ale jen den sobotní. Ty dobře znáš vůli našeho císaře, on chce, aby se uctíval jen den slunce, to by ti myslím mohlo zatím stačit. Proto jsem přišel, abych tě přivedl k rozumu...nepochopíš-li to, budu muset použít jiné prostředky, třeba násilí. Zvaž všechny možnosti a rozhodni se, chceš-li se podrobit císařově vůli, nebo dále odporovat?!“

„Neprotivím se zákonům říše“, odpověděl Theofil, „ale jako služebník Ježíše Krista plním svou povinnost, když vyučuji lid slovu Páně a učím jej zachovávat zákon Boží a nežít v bludu a hříchu. To jsou Stvořitelova přikázání i mého Spasitele Pána Ježíše Krista, který také plnil jenom vůli nebeského Otce.“

Claudius zlostně odsekl: „Přestaň s těmi svými povídkami o Stvořiteli a Spasiteli...vůle mého císaře pro tebe musí být rozhodující a směrodatná, jestliže neuposlechneš, bude s tebou konec.“

„Milý příteli“, odpověděl Theofil, „zbytečně mi vyhrožuješ. Nebudu nevěrný svému Spasiteli, i kdybys mi sliboval všechna království na světě. Už jsem toho hodně vytrpěl, není to ale nic proti tomu, co snášel a pro mne udělal můj Pán. Zbytečné jsou tvoje výhrůžky, nedám se zastrašit a zviklat.“

„Sám se odsuzuješ k smrti, nepodrobíš-li se vůli císařově“, zvolal znovu Claudius.

„Marné jsou tvé hrozby“, pravil Theofil, „chceš-li mne usmrtit, a s tím jsi jistě přišel do mého domu, udělej to hned, já se smrti nebojím

a pro Spasitele rád všechno podstoupím.“ Claudius dal znamení svým průvodcům, ti se chopili šlechetného muže, který za chvíli dokonal. „Mrtvolu toho blázna dejte do pytle a hodte do Tibery. Alespoň ryby budou mít dostatek potravy, on přece stále mluvil o tom, že musí sytit svoje stádečko“... pravil Claudius. Jeho pomocníci hned rozkaz svého velitele vykonali a nad Theofilem se zavřely vody Tibery.

Uplynulo asi šest let ode dne, kdy se křesťanství spojilo s pohanstvím, a psal se rok 321. Biskup Sylvestr bydlel v nádherném paláci, který mu nechal vystavět císař. Císařův důvěrník Claudius, se stal nejbližším a nejvěrnějším Sylvestrovým rádcem a zestátněná křesťanská církev – vlastně její hodnostáři – sklízeli ovoce svých ústupku císařovým choutkám. Dostalo se jim vysokého postavení a pozemských statků. Začali žít v pohodlí a nádheře.

Biskup Sylvestr si hověl v křesle přijímací komnaty a rozmlouval se svým tajemníkem, když mu komorník ohlásil, že přišel císařův důvěrník – Claudius. „Uved' bratra Claudia“, povídá biskup svému tajemníkovi, který chvátal, aby uvedl vzácného hosta. Hned poté se objevil ve dveřích Claudius s pozdravem: „Zdráv buď, bratře biskupe“, a vešel do komnaty. „Bud' vítán bratře Claudie“, zahlaholil biskup a nabídl mu křeslo. „Milý bratře biskupe“, pravil Claudius, usedaje, „přicházím k tobě se zvláštním vzkazem od milostivého císaře.“

„Přání milostivého císaře je pro mne rozkazem“, odpověděl Sylvestr. „Náš milostivý císař miluje křesťany, jak ses jistě sám přesvědčil“, povídá Claudius dále, „ale nemiluje Židy a jejich obřady. Protože svěcení soboty je zvyk Židů a jejich dědictví, přeje si náš milostivý císař, aby přestalo svěcení soboty, a místo toho se uctíval první den po sobotě – den zmrtvýchvstání Krista. Náš milostivý císař si oblíbil tento den a nechce mít se Židy nic společného. Proto chce do Nice ještě v tomto roce svolat koncil, kde by měl být vydán zákon o svěcení prvního dne po sobotě.“

„Bratře Claudie, snad máš dosud v paměti první zasedání našeho sboru o přijetí svěcení prvního dne po sobotě, kdy bratr Theofil, který tak záhadným způsobem zmizel, předvídal to, co teď přichází. Tehdy jsem souhlasil s návrhem, aby noví členové církve mohli podle svého zvyku kromě soboty, světit také první den po sobotě. Ale přímo rušit zákon Boží? To se neodvážím. S takovou věcí nemohu předstoupit před sbor starších.“

„Ale bratře biskupe“, odvětil Claudius, „není potřeba, abys něco podobného předkládal sboru. Pošli do Nice dva zástupce, kteří o uzákonění budou hlasovat, za to ty nejsi odpovědný, to nech na mě. Hlavní bude, aby bylo císaři vyhověno. Navrhuji ti, abys poslal bratra Enarista a mne, a tím bude odpovědnost na nás. Buď ubezpečen, že za to císař na tebe nezapomene.“

„S velikým sebezapřením k tomu svoluji, bratře Claudie, a jak jsi řekl, odpovědnost je na vás“, pravil Sylvestr. „Jistě, bratře biskupe, buď ubezpečen, že nedopustím, aby stín nedůvěry sboru padl na tvou pro nás tak vzácnou hlavu.“ Zvolal Claudius a poroučeje se odcházel do císařova paláce, aby mu hned podal čerstvou zprávu.

Jak koncil v roce 321 v Nice skončil, je jistě z dějin dobře známo. Zákon o svěcení prvního dne po sobotě byl vydán. Zbožní a opravdoví křesťané světili stále den sobotní, ale stále více a více jich ubývalo. Touha po moci, postavení a slávě tohoto světa, zaujala mysl vůdců církve. Později, po čtyřiceti letech, roku 364 v Laodicei, byl „synodem“ vydán zákaz svěcení sobotního dne, prý na rozdíl od Židů. Církevní hodnostáři podporovaní státem, obdrželi rozsáhlé statky a paláce. Místo následování pokorného Krista, který neměl, kam by hlavu složil, zavládla v církvi pýcha a touha po světské moci. Všechno se tomu podřizovalo. Sen staříckého Melchiada se stal skutečností. Dva z protagonistů křesťanské církve, o nichž se hovoří v tomto pojednání, biskup Melchiades a biskup následující po něm Sylvestr, jsou také jmenováni v hierarchii římských papežů. Melchiades - r. 311 – 314, a Sylvestr r. 314 – 335. I když jeho začátek papežství se oficiálně uvádí až od r. 538. V té době byli oba pouze biskupové církve.

Římská tradice ráda začíná historii papežství už od apoštola Petra r. 64/68. Že tak zkresluje historii, to prý není na závadu.

Lidé v té době byli přijímáni do církve bez jakékoli známosti Božího slova, které už tehdy bylo silně překrucované a poznamenané lidskými zásahy. Přestávalo se křtít podle biblického vzoru, tak jako křtil Jan a jak byl pokřtěn sám Pán Ježíš Kristus, to je ponořením. Začalo se křtít pokropením, ba co víc, nebyli křtěni jen dospělí lidé, kteří mohou zodpovědně o sobě prohlásit, proč to dělají, ale malé děti, které nemají ani potuchy o tom, co se děje. Začaly se dodržovat i jiné zvyky, přijaté z pohanství. Písmo svaté bylo lidem bráno, takže nastal žalostný úpadek církve svým způsobem dokonalý. Nebylo to ale definitivně a navždy. Bůh vzbudil nové muže, kteří obětavě razili cestu duchovní zpustlostí k pravdě. K nápravě docházelo, velmi zvolna a těžce, ale přece. Blud za bludem byl odstraňován za nemalých obětí. Přece však malé stádečko věrně sloužilo svému Pánu. Také my, jako následovníci Kristovi, bychom se měli řídit slovy Písma a nenechat se ovládat jako křesťané prvních pěti stoletích svými biskupy a představenými, kteří kolaborovali s nepřitelem pravdy. Dávejme dobrý pozor, aby se něco podobného nedělo i dnes. Nehrozí sice trest smrti, jako tehdy, ale podmínky a okolnosti jsou pro to velmi příznivé. Pozor na to. Slova Písma, kterými se máme řídit, a na ně dbát znějí takto: **„Blahoslavení, kteří zachovávají přikázání Jeho, aby měli právo ke stromu života, a aby branami vešli do města.“** Věrný pastýř – Kristus, praví: **„Aj přijdu brzy a odplata má se mnou, abych odplatil každému podle skutků jeho.“** Zjevení Jana 22, 12 – 14.

Obrázek na titulní straně:

Koncil v Niceji r. 321. Museum Bardini-Florence.

Konstantin sám předsedal, aktivně řídil diskuse a osobně navrhl klíčovou formulaci, která vyjadřovala vztah Krista k Bohu ve vyznání, vydaném koncilem.

Konstantin v podstatě vůbec nerozuměl otázkám, které si kladla řecká teologie. Konstantin nebyl křesťanem. „Obrátil“ se až později, a byl pokřtěn teprve až na smrtelné posteli, píše latinští historikové.

Příloha Z ráje do ráje 3/2014